

Стела ЕНЕВА

Българската параолимпийка Стела Енева е родена на 18 юли 1975 г. в Севлиево. Още в бебешка възраст е подложена на ампутация на двете подбедреници поради вродени малформации. Прохожда и се придвижва с протези. Учи във Варна, където завършва и първото си висше образование по специалността „Счетоводство“.

От 2000 г. започва да се занимава с лека атлетика. За първи път участва в Летните параолимпийски игри в Атина през 2004 г., където се състезава по хвърляне на диск, тласкане на гюле и хвърляне на копие, като се класира съответно на 10-то, 11-то и 12-то място.

Първите ѝ два международни златни медала са от Световното първенство по лека атлетика в Асен, Холандия, през 2006 г. - на гюле постига 9.82 м, а на диск - 31.94 метра.

След две години на Параолимпиадата в Пекин в хвърлянето на диск Стела постига цели 34.58 м, но печели сребърен медал. После идват две сребърни отличия на Световното и две сребърни на Параолимпийските игри в Лондон през 2012 година.

На Европейското първенство по лека атлетика за хора с увреждания в Суонси, Великобритания, през 2014 г. Стела Енева печели два златни медала, на Световното в Доха през 2015 г. - злато на гюле и сребро на диск. Три олимпийски, две световни и пет европейски титли!

Тази година се навършват 70 г. от началото на днешните Параолимпийски игри. Те започват под името „Игрите на Стоук Мандвил“, така се казва болницата край Лондон, в която се възстановяват ветераните от Втората световна война, през 1948 г. по идея на д-р Лудвиг Гутман. На деветото им провеждане, през 1960 г., игрите официално започват да се наричат Параолимпийски. Оттогава не можем да спрем да се възхищаваме на силата на човешкия дух, побеждаващ недъга.

Сред целия блясък от медали на Стела най-силно сияе личността ѝ - човек с големи човешки добродетели, стойностни принципи и вяра - в Бога и в човека. Символиката на трите кръга, изобразени на параолимпийското знаме, се разчита така - свят, мисъл и дух. Това е самата Стела Енева.

Освен Икономическия университет във Варна, тя завършва Треньорския факултет в Националната спортна академия. В Спортния клуб за хора с увреждания „Атлант“ във Варна Стела Енева създава специална фитнес зала.

Живее в София, но често пътува при родителите си в Плевен.

Всеки човек идва на този

- Стела, като дете и тийнейджър каква бяхте?

- Доста буйно дете. Родителите ми тогава не бяха подготвени как точно да насочват едно дете с проблем и се стараеха да ме предпазват от всичко. Много искаха да съм силна и знаех, че пътят към силата е спортуването. Моят „спорт“ започна с безброй лицеви опори, вдигане на дивана в хола - за бицепс, пренасяне на огромни туби с вода - за мускули, помагах на бабите, които работеха в Консервния комбинат, да мъкнат тежки чайги. „Женските“ спортове не ми харесваха. Израснах в Долна Митрополия и веднъж, когато бяхме на екскурзия във Висшето военновъздушно училище, за първи път се качих на самолет. Разбира се, пожелах да летя, да съм пилот. Като ученичка бях добра по математика, физика и, може би защото баща ми е инженер-химик - и по химия. Реших да кандидатствам медицина. Тогава разбрах, че това е професия „за правостоящи“ и аз няма да мога да я упражнявам. Така завърших Икономическия университет във Варна и до някое време практикувах счетоводство.

- Кога започвате да се занимавате с леката атлетика и кой Ви даде умения, кураж и сили да станете шампион?

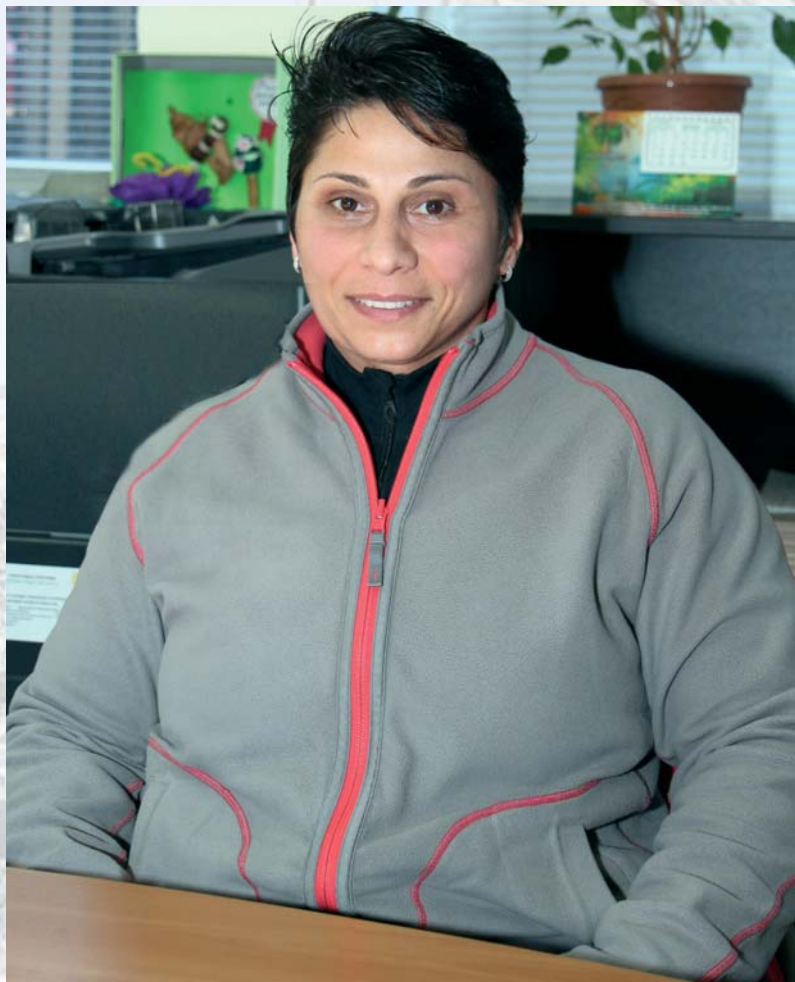
- Моят кумир бе лекоатлетката Иванка Колева - параолимпийски и световен шампион по тласкане на гюле. През 2000 г. отидох при Георги Сакеларов, който ми

стана първи треньор, с ясна цел, че спортът ще е моят живот. Когато имаш цел, а и характер, най-вероятно, започваш да гониш нещата. На Летните параолимпийски игри в Атина, които ми бяха първото участие в надпревара от такъв ранг, се състезавах в три дисциплини - диск, гюле и копие, като от последната дисциплина много скоро се отказах. През 2003 г., когато се записах в Треньорския факултет на Националната спортна академия, се докоснах до елита в леката атлетика - Тереза Маринова, Ивет Лалова и много други. Те имаха желание да ми помагат в активната ми състезателна кариера и направиха всичко възможно да повярвам в себе си.

Няма какво много да се обяснява как живее един спортивен състезател - тренираш, спиш, ставаш и пак тренираш. Спортът изгражда желязна дисциплина. И това остава завинаги. Спях с дисковете и гюлетата, говорех им, „убеждавах“ ги, че ще станем шампиони.

- И станяхте. Първите Ви златни медали за България са от Световното първенство по лека атлетика в холандския град Асен през 2006 година. Еднакво ли оценявате всичките си отличия?

- Всеки медал, златен или друг, има различна стойност. Много зависи от правилата за участие, които се променят от време-навреме в параолимпиадите. На Летните параолимпийски игри в Атина установих, че от

свят с мисия

200 участници само аз съм с два ампутирани крайника. Важен е и късметът. На Параолимпийадата в Пекин през 2008 г., за която тренирах с Георги Гюлев, и взех сребърен медал на хвърлянето на диск, а останах четвърта на гюле, „късметът“ се намеси не по най-добрия начин. Изключително тежко бе времето, много горещо, без полъх от вятър. Организаторите пускаха на определени периоди силен изкуствен вятър, за да се веят красиво знамената. Но този вятър попречи на мен, а и не само на мен, в състезанието. Всеки медал е изстрадан с пот и кръв от спортиста, който е тренирал дълго и упорито, а самото събитие пред хората става за една минута, както е в нашите дисциплини.

- Винаги ли, откакто се състезавате, си поставяте високи цели и в живота?

- Всеки спортист трябва да иска повече и повече. Впрочем, при повечето хора е така - да искаш, да се стремиш към нещо. Но при едните това е материалното, при други - духовното. А последното е най-вечно. Вярта, обичта и духовността са главните неща, за да можем да се наричаме хора. Много е важно какво сърце има човекът. Моето ме води към разбирането, че след всяка твоя победа трябва да помогнеш на другия. Да помогнеш означава да му дадеш подкрепа, корени, за да израсне. В целия свят хора с увреждания се подпомагат, а участниците в параолимпийадите направо се бого-

творят. През 2002 г. в Лил, Франция, за първи път видях фитнес зала за хора с увреждания. И когато се върнах във Варна, пожелах да има и у нас. Отне ми няколко години, преди да успея да я открия.

- Един от хората, които засвидетелстваха публично благодарността си за това, че повратният момент в живота му настъпва след срещата му с Вас, е младият параолимпиец (скок на дължина) Михаил Христов, който вече е и депутат.

- Убедена съм и това го доказва моят живот, че всеки човек трябва сам да намери себе си, а след това може да разчита на другите. Радвам се, че Михаил намери в мен пример и последва мечтата си. Имаме и сега с кого да се гордеем - параолимпиецът Денислав Кожабашев (тенис на маса), който стана пети на Параолимпийските игри в Рио де Жанейро през 2016 г., Милена Тодорова (стрелба с пушка) - първият български състезател по спортна стрелба в историята на Параолимпийските игри, също в Рио, и други талантиливи спортисти.

Всеки човек на този свят е роден с някаква мисия, всеки човек е важен за живота ни на земята.

- А как бихте формулирали Вашата мисия сега?

- Моята мисия виждам в това - да проправам пътя на параолимпийци.

- Приехте поканата на Дирекцията на Природен парк „Витоша“ да подкрепите дарителската кампания „Избери, за да помогнеш“ - за спортна алея за хора в неравностойно положение в м. Изгликени поляни.

- Отзовах се и приех с удоволствие тази покана, защото това намерение не е някаква временна кауза, а направеното ще остане за дълго време, ще зарадва много хора, а на мнозина може да промени и качеството на живот.

Харесва ми и отношението на работещите в Парка постоянно да откриват, да развиват и да довеждат до край своите идеи. Ето например, тъй като София през тази година е Европейската столица на спорта, столицата ще е домакин на Световното първенство по шах за незрящи, Дирекцията на Парка предложи то да се състои на Дендрариума на Витоша.

Приех и защото съм боец, защото знам, че в такова дело, добротворно дело, има и много борба с различни институции. В България има близо милион души с увреждания и животът им е постоянна битка. Те се нуждаят от подкрепата, която да им дава не само сили, но и мечти.

- Традиционния към нашите гости въпрос: Какво е за Вас природата?

- Природата е втората ми майка. Живея в полите на Витоша и обичам да разговарям с красивата планина. Когато бях малка, от дядо ми научих, че човек в живота трябва да направи три неща - да построи дом, да създаде семейство и да посади дърво. В Стара Загора растат две кедърчета, които засадох преди години, и знам, че са в добро състояние.

С госта разговаря
Светлана БЪНЗАРОВА
Снимка Йордан ДАМЯНОВ